

Principalele aspecte ale procesului de diseminare

1. Cadrul legal de acces la informațiile statistice

- Ordonanța de Guvern Nr.9/1992, privind organizarea statisticii oficiale, republicată;
- H.G.nr.957/18 august 2005 - privind organizarea și funcționarea Institutului Național de Statistică;
- H.G. nr. 1504/2002 privind înființarea pe lângă Institutul Național de Statistică a unei activități finanțate integral din venituri proprii;
- Legea 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public și Normele sale de aplicare
- Regulamentul Consiliului nr. 322/1997/CE privind statisticile comunitare (Cap. V – Confidențialitatea datelor);
- Regulamentul Comisiei nr. 831/2002/CE de implementare a Regulamentului Consiliului nr. 322/1997/CE referitor la statisticile comunitare, privind accesul la datele confidențiale în scopuri științifice.

2. Procesul de diseminare urmărește respectarea:

- **principiului autonomiei** - implică obligativitatea ca datele și informațiile statistice oficiale să fie puse la dispoziție tuturor categoriilor de utilizatori, în condiții de egalitate, simultaneitate și nediscriminare în privința calității și a termenelor de difuzare;
- **principiului transparenței**
- **confidențialitatea datelor și microdatelor statistice** în conformitate cu prevederile legale europene și naționale în vigoare;
- **cerințelor utilizatorilor și satisfacerea acestora cu maximă operativitate.**

3. Categoriile de utilizatori:

- Administrației publice centrală și locală
- Agenții naționale
- Instituții internaționale
- Mass media acreditată
- Mediul academic și de cercetare
- Mediul de afaceri: întreprinderi particulare, ambasade, firme de consultanță, ONG, proiecte finanțate etc.
- Organizații asociative și ale administrației private
- Persoane fizice

4. Produsele statistice:

Sistemul editorial al INS care se concretizează în:

- publicații tiparite care acoperă toate domeniile socio-economice: nivel de trai, educație, sănătate, forță de muncă, conturi naționale, agricultura, industrie, statistica întreprinderilor, investiții construcții, comerț intern și internațional, transport, turism, mediu înconjurător (de indicat Catalogul publicațiilor și produselor statistice și câteva publicații statistice – Buletinele lunare, Conturi naționale, Forța de muncă ocupare și șomaj, Coordonate ale nivelului de trai, Rezultate și performanțe ale întreprinderii, Turism)
- publicații electronice

Site-ul Internet al INS

- baza de date Tempo-online cu serii de timp 1990- la zi
- baza de date a IPC cu serii anuale și lunare din 1990- la zi
- baza de date a indicatorilor de dezvoltare durabilă cu serii de timp 2000-la zi
- publicații statistice (anuale, breviare statistice,...)
- nomenclatoare și clasificări statistice
- metodologii

Site-urile Internet ale DRS și DJS

- statistici la nivel de județ
- statistici la nivel de regiune

Bazele de date statistice sectoriale

- populație și demografie
- recensământul populație și locuințelor
- comerț internațional
- producție fizică industrială
- registrul statistic al întreprinderilor

5. Modul de acces la informații:

Sunt furnizate gratuit informațiile statistice care:

- se regăsesc ca atare în publicațiile și lucrările statistice realizate de INS conform programelor anuale de cercetări statistice; în cazul în care, solicitarea de informații implică realizarea de copii de pe publicațiile statistice editate de INS conform Programului Cercetărilor Statistice (PCS), costul acestor servicii de copiere este suportat de solicitant (cf. Lg.544/2001 art.9 alin.(1)), cu prețul pe pagină definit în TARIFARUL INS;
- pot fi consultate din publicațiile statistice puse la dispoziție la sediul INS în cadrul sălii de consultare Anton Galopenția;
- nu necesită consum de resurse pentru diseminarea lor în formatul solicitat de utilizator;
- nu necesită consum de resurse pentru constituirea seriilor de indicatori statistici sau a seriilor de timp mai mari decât cele publicate în publicațiile editate de INS conform planului anual editorial;
- nu necesită nicio altă prelucrare suplimentară dpdv statistic și/sau IT;
- sunt publicate gratuit pe site-ul Internet al INS și pe care utilizatorul le accesează în mod direct el însuși (nu recurge la serviciile INS de a le descărca de pe site și de a le transmite solicitantului - ar însemna consum de resurse pentru INS).

Sunt **furnizate contra-cost** informațiile care:

- necesită consum de resurse pentru constituirea răspunsurilor către utilizatori, în sensul că, nu se regăsesc în formatul publicat ca atare de INS pentru un an editorial și trebuie constituite serii de indicatori statistici sau de timp, din mai multe publicații sau mai multe ediții ale aceleiași publicații statistice, sau din mai multe baze de date infra-anuale/ anuale/ din direcțiile de producție statistică; de asemenea, dacă utilizatorul nu-și descarcă singur informațiile solicitate de pe site-ul Institutului, atunci se consideră prestare de servicii către solicitant și se tarifează;
- implică realizarea de copii de pe publicațiile statistice editate de INS conform Programului Cercetărilor Statistice, cf. Lg.544/2001 art.9 alin.(1), cu prețul pe pagină definit în TARIFARUL INS;
- necesită prelucrări suplimentare dpdv statistic și/sau IT.

Accesul în scopuri științifice la datele statistice individuale colectate de serviciile de statistică oficială poate fi acordat, dacă au fost luate toate măsurile de protecție cu privire la asigurarea confidențialității datelor statistice, cu aprobarea conducerii INS.

Furnizarea de microdate se face în baza unui “**Contract de furnizare de micro-date**”, prin care utilizatorul se obligă să păstreze confidențialitatea datelor statistice la care are acces, se obligă să distrugă datele statistice la care a avut acces după încheierea proiectului de cercetare, să indice INS ca sursă a datelor statistice și să furnizeze un exemplare din publicațiile/ studiile rezultate din cercetarea științifică.

6. Organizarea Institutului Național de Statistică

Statistica oficială în România se desfășoară prin serviciile de statistică oficială și este organizată și coordonată de Institutul Național de Statistică, organ de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică, în subordinea Guvernului, finanțat de la bugetul de stat.

În realizarea obiectului său de activitate, stabilit potrivit legii, care se întemeiază pe principiul autonomiei, confidențialității, transparenței, relevanței, proporționalității, deontologiei statistice și raportului cost/eficiență, Institutul Național de Statistică are următoarele **atribuții**:

a) elaborează sistemul de indicatori statistici, metodologiile de calcul, tehnologiile și standardele specifice de obținere a indicatorilor;

b) organizează și conduce cercetările statistice referitoare la fenomenele și procesele economico-sociale, prin recensăminte, anchete statistice totale sau prin sondaje;

c) proiectează, tipărește și difuzează formularele cercetărilor statistice și instrucțiunile de completare aferente;

d) culege, prelucrează și stochează date și informații în vederea asigurării bazelor de date statistice;

e) coordonează elaborarea clasificărilor și a nomenclatoarelor unitare de interes național din domeniul său de activitate;

f) proiectează, realizează și exploatează sistemul informatic statistic;

g) elaborează studii și analize pentru caracterizarea evoluției economico-sociale;

h) desfășoară activități de cercetare științifică în domeniul statisticii;

i) informează opinia publică, precum și autoritățile publice cu privire la evoluția economică și socială a țării și furnizează utilizatorilor interesați indicatorii statistici obținuți;

j) organizează și conduce unitățile subordonate, stabilește atribuțiile și normele de funcționare ale acestora;

k) colaborează cu ministerele și cu alte organe de specialitate ale administrației publice centrale, precum și cu serviciile publice, pentru compatibilizarea sistemului statisticii oficiale cu celelalte sisteme informaționale; sprijină aceste organisme pentru asigurarea pregătirii personalului cu atribuții în activitatea de statistică;

l) avizează metodologiile cercetărilor statistice organizate de ministere, instituții centrale și de alte servicii publice, în vederea asigurării oportunității cercetărilor și corectitudinii metodelor statistice utilizate;

m) organizează perfecționarea pregătirii profesionale în domeniul statisticii a personalului institutului, din unitățile sale subordonate și din celelalte servicii de statistică oficială și acționează pentru formarea unei culturi statistice la nivel național;

n) reprezintă România în relațiile internaționale în domeniul statistic și cooperează cu organizații similare din alte țări, cu organismele de specialitate ale Organizației Națiunilor Unite și agențiile sale, cu alte organisme internaționale;

o) asigură compatibilitatea sistemului statistic național cu sistemele statistice utilizate de organismele Organizației Națiunilor Unite, ale Uniunii Europene și de alte organisme internaționale, conform obligațiilor asumate.

7.Elaborarea indicatorilor statistici și calitatea acestora

7.1. Elaborarea indicatorilor statistici

Metodologiile de elaborare a indicatorilor statistici utilizați în studiile și publicațiile Institutului Național de Statistică sunt complet armonizate cu cerințele internaționale în domeniu.

Dezvoltarea unor metodologii și implementarea unor noi indicatori statistici s-au realizat beneficiind de asistență din partea unor experți internaționali și Eurostat.

Sursele utilizate de Institutul Național de Statistică în elaborarea indicatorilor statistici sunt:

- surse administrative gestionate de alte instituții publice, cu care INS are un protocol de colaborare;
- cercetări statistice desfășurate de INS în baza Programului Anual al Cercetărilor Statistice.

De activitatea de colectarea datelor în cadrul cercetărilor statistice se ocupă experții Direcțiilor Județene/regionale de Statistică utilizând următoarele metode: interviu față în față, autoînregistrarea, interviul prin telefon sau completarea prin e-mail.

O inovare o constituie Sistemul Statistic Intrastat de colectare a datelor privind comerțul intracomunitar cu bunuri. Prin acest sistem, operațional de la 1.01.2007, odată cu aderarea la UE, se înlociesc declarațiile vamale de export și import pentru comerțul cu Statele Membre UE.

Sistemul pune la dispoziția întreprinderilor raportoare trei modalități de transmiterea declarației Intrastat la INS:

- prin e-mail, la adresa: declaratie.intrastat@insse.ro
- prin încărcarea în aplicația on-line de pe site-ul Intrastat www.intrastat.ro
- în cazuri excepționale, dacă operatorul economic nu are posibilitatea de a transmite declarația Intrastat prin e-mail, acesta poate copia fișierul de declarație Intrastat pe o disketă/CD și poate contacta Direcția Teritorială de Statistică pentru a-l transmite prin e-mail la Institutul Național de Statistică de pe un calculator instalat la sediul acesteia, special în acest scop.

Institutul Național de Statistică recomandă utilizarea aplicațiilor Intrastat on-line sau off-line, întrucât acestea conțin reguli de validare predefinite pentru realizarea unei declarații Intrastat corecte și valide.

7.2.Gradul de satisfacție a utilizatorilor de date statistice

În anul 2007, INS a realizat o anchetă privind gradul de satisfacție a utilizatorilor de date statistice.

Această anchetă a vizat obținerea de informații referitoare la cerințele utilizatorilor de date statistice și are ca scop perfecționarea sistemului statistic. Pentru a cunoaște mai bine opinia utilizatorilor, s-a proiectat un chestionar statistic, structurat pe 3 secțiuni, prin care s-au colectat 3 tipuri de informații, și anume: informații generale privind utilizarea statisticilor oficiale din România; informații privind calitatea statisticilor oficiale din România și informații privind profilul utilizatorilor de date statistice.

Cele mai relevante aspecte ale opiniei utilizatorilor de date statistice pot fi rezumate astfel:

- Cei mai mulți dintre respondenți arată că folosesc datele statistice pentru realizarea de analize curente pentru formularea deciziilor pe termen scurt, pentru analiza trendului pentru formularea deciziilor pe termen lung, precum și pentru activități de cercetare;
- Cele mai solicitate domenii statistice sunt: populația, forța de muncă și șomajul, veniturile, cheltuielile și consumul populației, prețurile de consum și turismul;
- Majoritatea datelor sunt obținute din publicațiile oficiale sau de pe pagina de Internet a INS, la cerere de la INS și din comunicatele de presă lansate de INS;
- Marea majoritate a utilizatorilor care și-au exprimat opinia consideră că statisticile oficiale sunt ușor de înțeles ;
- Domeniile statistice cele mai apreciate ca fiind imparțiale și exacte sunt: populația, forța de muncă și șomajul, veniturile, cheltuielile și consumul populației;
- Un număr relativ scăzut al utilizatorilor de date statistice cunoșteau faptul că există un calendar de diseminare al datelor statistice, ceea ce denotă necesitatea unei mai bune promovări a produselor statistice, precum și al calendarului de diseminare;
- Aproape jumătate din cei intervievați consideră că statisticile sunt diseminate în timp util, în timp ce restul de intervievați au răspuns că nu știu dacă statisticile sunt diseminate în timp util;
- În ceea ce privește calitatea statisticilor oficiale din România comparativ cu statisticile din alte state europene, marea majoritate a utilizatorilor sunt de părere că aceasta este la fel de bună sau chiar mai bună.

7.3. Probleme întâmpinate în procesul de colectare a datelor statistice

Calitatea rezultatelor statistice este influențată de creșterea ratei de non-răspuns datorată refuzului unor întreprinderi de a răspunde la cercetările statistice sau neidentificării unor întreprinderi din cauza adresei eronate declarate în sursele administrative.

8. Programul Anual al Cercetărilor Statistice

Programul Anual al Cercetărilor Statistice reprezintă cadrul legal prin care Institutul Național de Statistică - **INS** și celelalte ministere sunt autorizate să realizeze colectarea, prelucrarea, analiza, diseminarea și stocarea datelor statistice oficiale, în vederea asigurării informațiilor necesare utilizatorilor interni, precum și a celor ce decurg din legislația Uniunii Europene și din recomandările altor organizații internaționale. În acest context vă informăm că în Monitorul Oficial al României nr. 569/27.07.2008 s-a publicat Hotărârea Guvernului nr.685/2008 privind Programul Anual al Cercetărilor Statistice pentru anul 2008.

Programul reunește, într-un ansamblu cuprinzător și coerent, lucrările statistice de bază, orientate spre satisfacerea necesităților tuturor categoriilor de utilizatori cu informații și date statistice, cât mai complete și de calitate. Obiectivele programului constau în:

- Cunoașterea, comensurarea și studierea fenomenelor sociale și economice în scopul punerii la dispoziția factorilor de decizie a datelor statistice necesare atât fundamentării politicilor de dezvoltare economică și socială la nivel național, regional și sectorial, cât și comensurării, în expresie cantitativă, a progreselor înregistrate în diferite domenii de activitate.
- Diversificarea și modernizarea mijloacelor de diseminare a datelor statistice către utilizatorii interni și externi - administrația publică centrală și locală, agenții economici, organizații neguvernamentale, organizații internaționale sau reprezentanțele acestora în România, persoane fizice, mass-media, ș.a.
- Asigurarea continuității seriilor de date statistice în condiții de comparabilitate metodologică, concomitent cu reducerea efortului de răspuns al unităților cercetate - întreprinderi sau gospodării și a costurilor de culegere a datelor, prin extinderea gradului de prelucrare a informațiilor existente în sursele administrative.
- Extinderea bazei de date în profil teritorial, în conformitate cu cerințele politicii dezvoltării regionale.
- Continuarea procesului de aliniere la standardele europene în domeniul statisticii oficiale, precum și la cele recomandate de instituțiile de specialitate ale organizațiilor internaționale: ONU, BIM, FAO, FMI, UNESCO, OMS, OECD, ș.a.

9. Evoluția principalilor indicatori macroeconomici 2000 - 2006

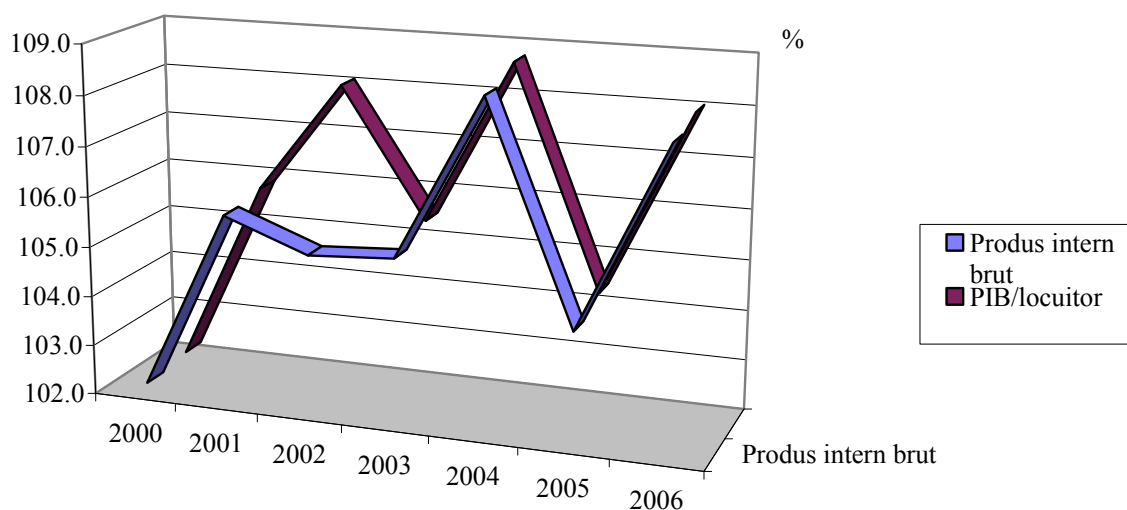
Radiografiind **situația economică a României** la sfârșit de mileniu, se constată că anul 2000 a fost unul în care a fost reluată creșterea economică, după trei ani de scăderi consecutive, creștere susținută de majorarea exporturilor către țările dezvoltate și de diminuarea semnificativă a inflației. Într-un mediu intern caracteristic unui an electoral, cu posibile consecințe asupra politicilor economice, România trebuia să persevereze pe calea menținerii unui deficit sub 3 procente din PIB și a redobândirii încrederii mediului investițional extern.

Mediul macroeconomic național al perioadei 2000-2006 poate fi conturat prin obiectivele propuse. Din perspectiva politicii economice, prioritățile Guvernului ales în decembrie 2000 vizau

stimularea creșterii economice, concomitent cu reducerea accentuată a inflației, în scopul pregătirii României pentru aderarea la marea familie europeană.

Este de amintit că în martie 2000, Executivul României a prezentat Comisiei Europene, la Bruxelles, Strategia națională de dezvoltare a economiei pe termen mediu; Indicatorul care reflectă cel mai elocvent și sintetic evoluția economiei naționale într-o perioadă dată **este produsul intern brut**. După o scădere în perioada 1990-1992, pe baza reducerii duratei săptămânii de lucru, majorării importurilor, agravării deficitului bugetar și al balanței de plăți, competitivității scăzute a întreprinderilor, creșterii arieratelor, produsul intern brut a înregistrat o creștere în următorii trei ani. Prețul acestei realizări a fost agravarea dezechilibrului extern, stagnarea exporturilor, majorarea importurilor, a creșterii inflației etc. Singurii ani în perioada 1990-2000 în care creșterea economică a mers mână în mână cu diminuarea inflației și majorarea exporturilor au fost '94 și '95. Apoi în perioada 1997-1999, reducerea activității în unele sectoare ale economiei, modificarea preturilor relative cu efect asupra cererii agregate, adâncirea deficitului balanței comerciale etc; și-au pus amprenta asupra ratelor de creștere ale produsului intern brut, negativându-le.

**Evoluția PIB în perioada 2000-2006
anul precedent=100**

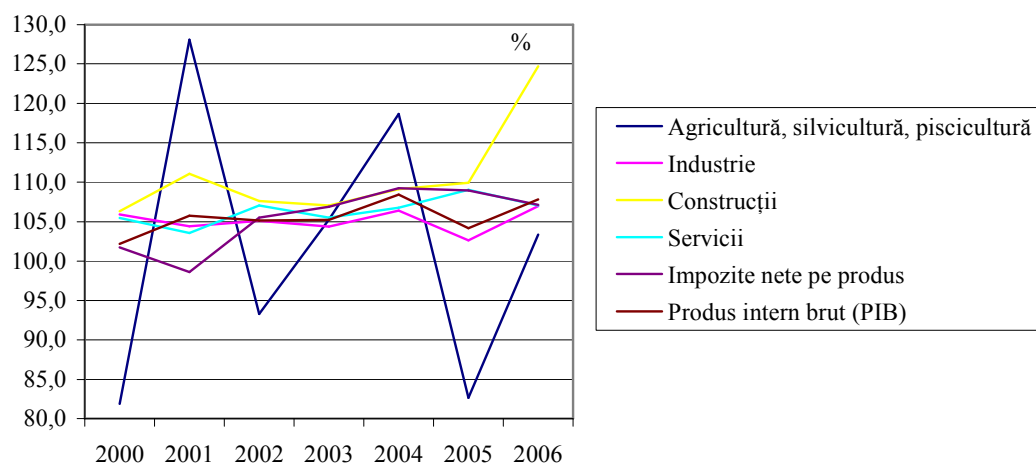

Analizând seria de date 2000-2006 se constată că ritmul de creștere al PIB a debutat cu o creștere corespunzătoare anului 2000 de 2.1%, în următorii trei ani a continuat să crească cu peste 5%. Anul 2004 prin valoarea înregistrată de 8.5 % pentru creșterea PIB a constituit nivelul maxim al economiei românești în perioada de după revoluția din decembrie 1989. Atingerea acestui obiectiv alături de diminuarea inflației, deficitului bugetar și reducerea șomajului, și-au adus contribuția la obținerea de către România a statutului de economie funcțională, acordat de către

Comisia Europeană. Rata de creștere de 4,2 % corespunzătoare anului 2005 reflectă impactul pe care l-au avut inundațiile asupra PIB, prin diminuarea producției agricole.

Anul 2006 a înregistrat o creștere a PIB cu 7,9 procene, evoluție determinată în mod special de dinamica susținută a activității din construcții (124,7%) dar și din industrie și servicii (107,0%, respectiv 107,1%).

Evoluția PIB pe categorii de resurse în perioada 2000-2006 anul precedent=100

În perioada 2000-2006, se poate evidenția evoluția susținută a industrie, cu creșteri de peste 4%, excepție făcând anul 2005 (+2,6%), construcțiile, cu majorări de peste 6 procente a volumului producției, ajungând până la +24,7 în anul 2006 comparativ cu anul precedent. Serviciile au înregistrat creșteri susținute, în special în anii 2005 și 2006 (109,1%, respectiv 107,1%). Agricultura a fost singura ramură care a avut oscilații în ceea ce privește volumul de activitate de la un an la altul fiind influențată puternic de condițiile meteorologice precum și de o serie de calamități. Cei mai buni ani agricoli au fost 2001 și 2004, cu creșteri ale volumului valorii adăugate brute de 128,0%, respectiv 118,6%. La poplul opus s-au situat anii 2000, 2002 și 2005 cu scăderi semnificative de volum comparativ cu anul precedent (18,1%, 6,7% și 17,3%)

Gradul de colectare a impozitelor și taxelor pe produs s-a îmbunătățit începând cu anul 2002 concomitent cu reducerea volumului de subvenții acordate de la buget pentru acoperirea diferențelor de preț și tarif.

Structura PIB pe categorii de resurse în perioada 2000-2006

- % -

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Agricultură, silvicultură, piscicultură	11,1	13,4	11,4	11,6	12,6	8,4	7,8
Industrie	27,3	27,7	28,1	25,0	24,7	24,6	24,3
Construcții	4,9	5,3	5,8	5,8	5,9	6,4	7,4
Servicii	46,3	44,4	45,3	46,4	46,1	48,9	48,8
Servicii de intermediere financiară indirect măsurate (SIFIM) *)	-1,1	-1,5	-1,1				
Impozite nete pe produs	11,5	10,7	10,5	11,2	10,7	11,7	11,7
Produs intern brut (PIB)	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

*) Incepand cu anul 2003 SIFIM a fost alocat pe ramuri de activitate

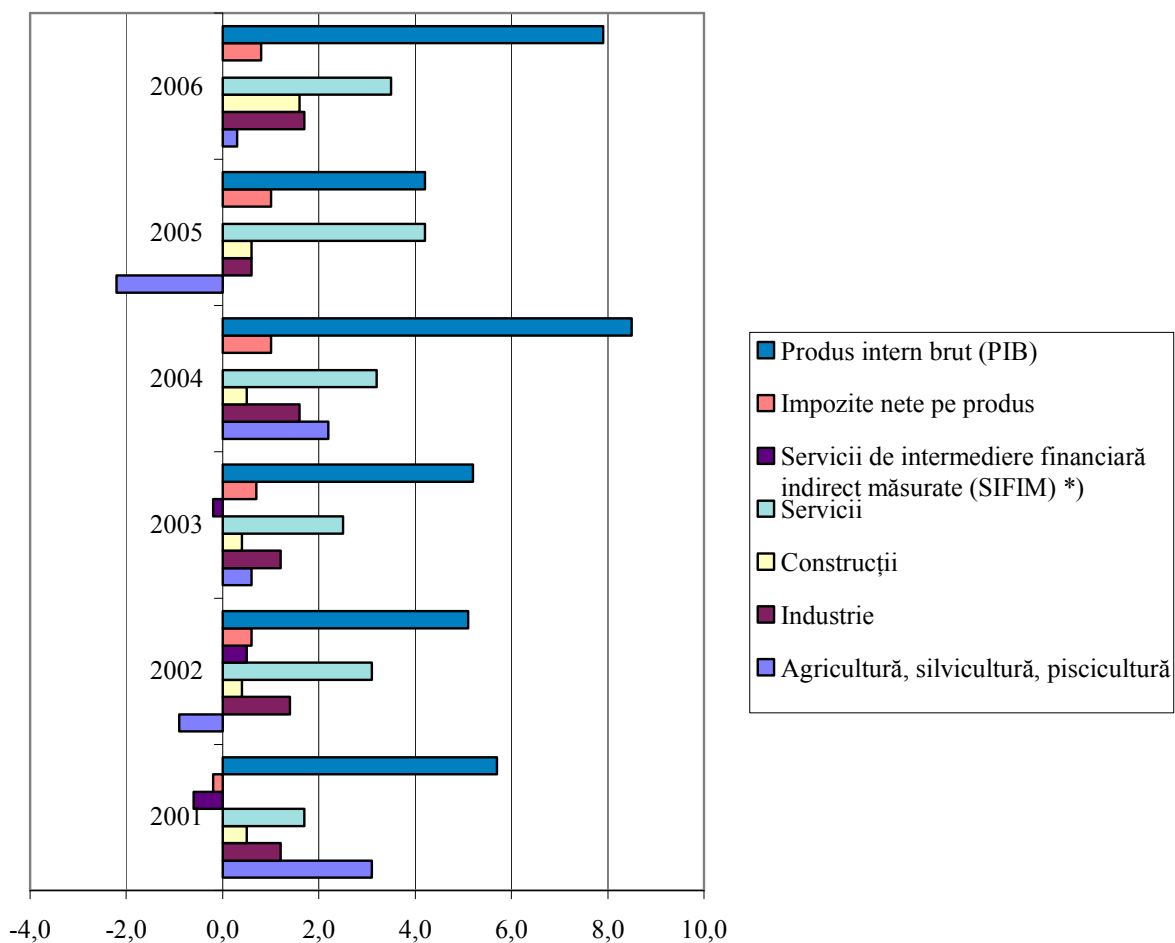
Structura formării PIB s-a modificat semnificativ prin reducerea ponderii agriculturii, silviculturii și pisciculturii de la 11-12 procente la aproximativ 8 procente în anii 2005 și 2006 și a industriei de la peste 27% în perioada 2000-2002 la 24% în 2005-2006.

În mod corespunzător, ponderea construcțiilor s-a majorat de la 4,9% în 2000 la 7,4 % în anul 2006. Activitatea de servicii și-a mărit contribuția la formarea PIB de la 44,4% în 2001 la aproape 49 procente în 2006.

Contribuția industriei la creșterea PIB în perioada analizată s-a situat între 1,2% și 1,7%, excepție făcând anul 2005 când, datorită dinamicii relativ scăzute contribuția acestei ramuri a fost de numai 0,6%. Construcțiile și-au majorat contribuția la creșterea PIB de la 0,4-0,5 procente în anii 2000-2005 la 1,6 procente în 2006 ca urmare atât a măririi ponderii sale în PIB cât și a dinamicilor susținute înregistrate în această perioadă de timp. Aceeași evoluție a fost înregistrată și în cazul serviciilor care au ajuns să contribuie cu peste 3,5% la creșterea PIB în anii 2005-2006.

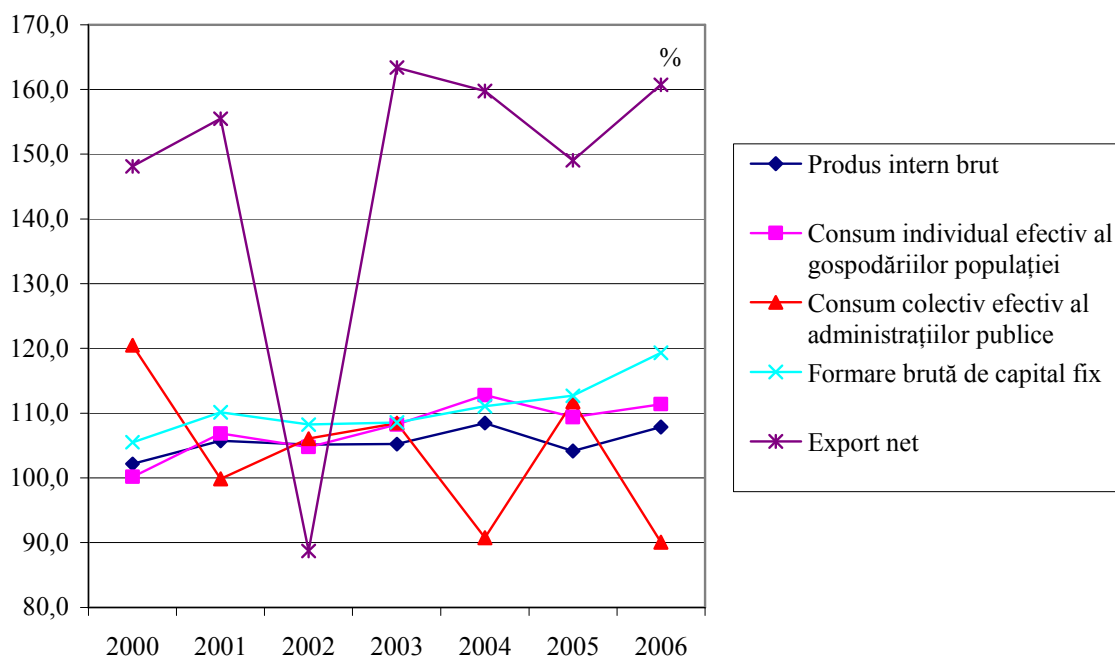
Contribuția categoriilor de resurse la creșterea PIB în perioada 2001-2006

- procente -

Dacă până în 2002 exporturile au reprezentat principalul factor al creșterii, în 2003 acesta a fost detronat de cererea internă impulsionată de expansiunea rapidă a creditelor și creșterea salariilor reale. Impactul pe care l-ar putea avea creșterea consumului intern asupra echilibrului extern și a deficitului bugetar, în cazul unei economii insuficient restructurate și cu un volum insuficient de investiții directe, poate ridica semne de întrebare asupra politicii promovate de autorități. În condițiile în care cererea internă nu a putut fi satisfăcută de oferta națională, continuitatea pe calea dezinflației a fost asigurată prin majorarea importurilor.

Evoluția PIB pe categorii de utilizări în perioada 2000-2006 anul precedent=100

Din punct de vedere structural, s-a perpetuat tendința anului anterior și în 2004, creșterea consumului intern fiind unul din factorii care au determinat creșterea PIB. Majorarea investițiilor și rezultatelor unui an agricol bun au potențat de asemenea creșterea economică. Începând cu a doua jumătate a anului 2004 datorită devansării PIB potențial de către PIB efectiv a apărut riscul supraîncălzirii economiei, accentuând presiunile inflaționiste. PIB potențial a continuat să se situeze sub nivelul PIB efectiv și în 2005, contribuind la conturarea unui climat nefavorabil, când banca centrală a trebuit să facă față și unor provocări cum ar fi:

- **trecerea la strategia de țintire directă a inflației,**
- **procesul de denominare a monedei naționale,**
- **implementarea Sistemului Electronic de Plăți,**
- **continuarea liberalizării contului de capital conform angajamentelor asumate în negocierile cu UE.**

Creșterea cererii interne agregate în anul 2006 a impulsionat dinamica PIB real. Privit prin prisma contribuției pe care o are la dinamica PIB, exportul net de bunuri și servicii și-a păstrat traiectul descendent pe care s-a înscris în anul 2003.

Analizând din unghiul utilizării produsului intern brut constatăm că începând cu anul 2003 creșterea PIB s-a realizat exclusiv pe baza expansiunii cererii interne, prin aportul pozitiv a celor două componente ale sale consumul final și formarea brută de capital. Dacă până în 2004, consumul final a avut rolul principal dinamizant, începând cu 2005 formarea brută de capital fix a devenit principalul motor al creșterii PIB (ajungând la 16, 1 % în 2006). Atenuarea ritmului anual de

creșterea a consumului final în 2005 nu trebuie privită ca o diminuare a presiunii inflaționiste exercitată de cererea de consum. Efectul negativ al compromiterii producției agricole a fost contracarat de creșterea câștigurilor salariale, introducerea cotei unice de impozitare, majorarea salariului minim brut pe economie, accesibilitatea surselor de finanțare, indexări și negocieri salariale, creșterea gradului de ocupare a forței de muncă.

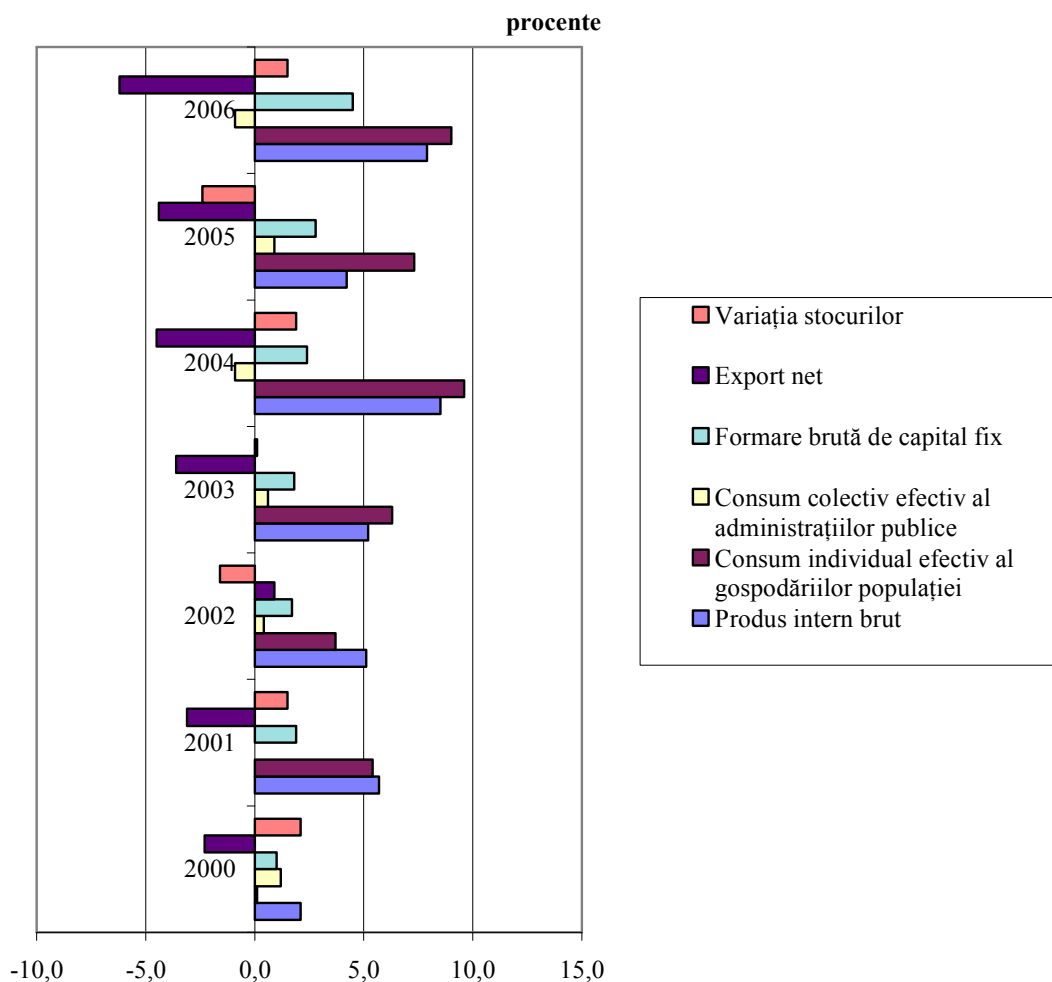
Persistența înclinației spre consum a populației nu a reușit însă să intre pe lungimea de undă a producției interne, rigiditatea ofertei antrenând intensificarea importurilor pentru acoperirea segmentului de cerere deficitar.

Structura PIB pe categorii de utilizări în perioada 2000-2006

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Produs intern brut	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Consum final efectiv	86,1	85,2	84,0	85,7	85,3	87,5	85,5
Consum individual efectiv al							
gospodăriilor populației	78,9	78,6	77,2	75,6	77,5	78,7	77,9
Consum colectiv efectiv al							
administrațiilor publice	7,2	6,6	6,8	10,1	7,8	8,8	7,6
Formare brută de capital fix	18,9	20,7	21,3	21,4	21,9	23,1	25,6
Export net	-5,6	-7,8	-5,7	-7,5	-9,1	-10,2	-12,0
Import	38,5	41,1	41,1	42,2	45,0	43,4	44,3
Export	32,9	33,3	35,4	34,7	35,9	33,2	32,3
Variația stocurilor	0,6	1,9	0,4	0,4	1,9	-0,4	0,9

În ceea ce privește utilizarea PIB, în perioada analizată, cea mai mare pondere a înregistrat-o consumul final total (peste 85%). Formarea brută de capital fix și-a majorat ponderea de la 18,9% în 2000 la peste 25% în 2006. Exportul net și-a mărit aportul negativ la utilizarea PIB de la -5,6% în 2000 la -10,2% în 2006 ca urmare a creșterii mai accentuate a importurilor de bunuri și servicii în raport cu exporturile.

Contribuția categoriilor de utilizări la creșterea PIB în perioada 2000-2006

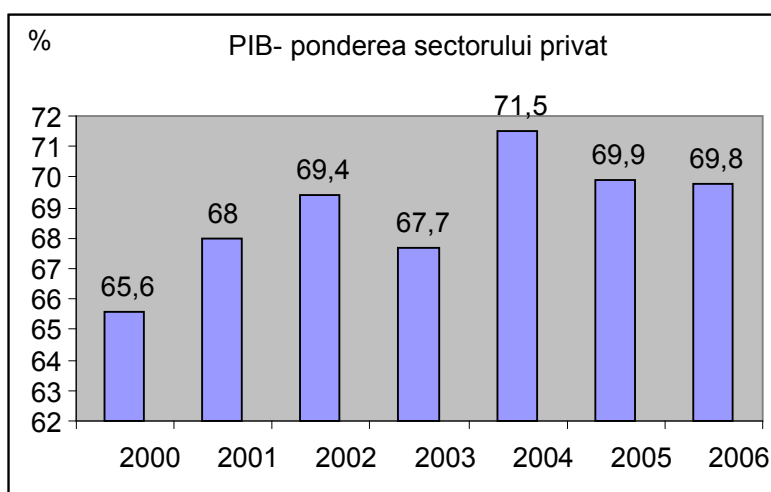

Consumul individual efectiv al gospodăriilor populației și-a majorat contribuția la creșterea PIB ajungând în anul 2006 la 9,0%. Același lucru poate fi observat și în ceea ce privește formarea brută de capital fix care, de la 1% în anul 2000 a ajuns să contribuie la creșterea PIB cu peste 2% în 2004 și 2005 și cu 4,5% în anul 2006. Exporturile nete, prin contribuția lor negativă din ce în ce mai mare, au diminuat efectul pozitiv înregistrat de cererea internă.

Creșterea economică a anului 2006 păstrează trăsăturile anului anterior: avansul PIB potențial vis-a-vis de PIB efectiv și perpetuarea dezechilibrului extern. Printre factorii care întrețin această situație se află: creșterea veniturilor populației și expansiunea creditului, decalajul existent între momentul efectuării investițiilor și cel în care începe să se facă simțit efectul asupra cererii agregate, dezvoltarea unor activități economice neexportabile, impulsionarea importurilor prin aprecierea leului.

Din punctul de vedere al participării sectoarelor ca formă de proprietate la realizarea PIB, perioada 2000-2006 semnifică, cu unele mici oscilații, creșterea aportului sectorului privat la formarea PIB. Dacă în anul 2000, sectorul privat contribuia cu 65,6% la realizarea PIB, acest

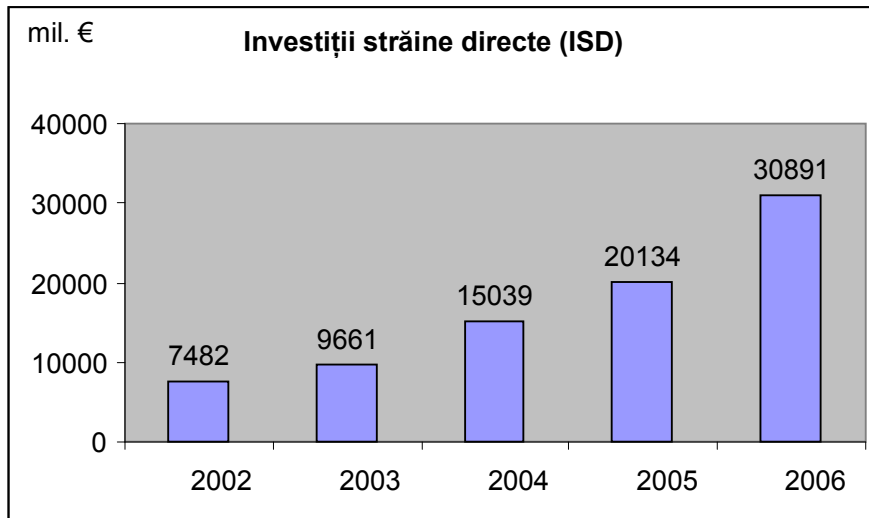
indicator are tendințe de ușoară creștere în anii 2001-2003, ajungând în 2004 la o pondere de 72,2% din PIB care s-a realizat în sectorul privat. Anul 2005 prezintă o mică oscilație, de 1,6 puncte procentuale , și aceasta deoarece valoarea adăugată brută realizată în agricultură a scăzut de la 97,8% în 2004, la 95,5% în anul 2005, adică aproximativ nivelul de 2 puncte procentuale pe care l-am menționat. Ponderea sectorului privat la realizarea PIB s-a diminuat ușor și în 2006 (69,8%).

O problemă esențială a economiilor în tranziție, care își vor consolida prezența pe piață, o constituie **atragerea de capital străin**.

Din 1990 și până în prezent, cu mici excepții, ritmul de participare a capitalului străin la investițiile directe din țara noastră, a fost pozitiv. Acesta a fost influențat de existența unei piețe de investiții în țara noastră, de restructurarea industriei, de dezvoltarea producției de servicii multiple în țara noastră, de atractivitatea cadrului legislativ, care să dea garanții investitorilor etc.

Începând cu anul 2000, înregistrăm o tendință concretă de creștere, de la o perioadă la alta, a investițiilor străine directe, cea mai semnificativă perioadă, cu rezultate deosebite, fiind perioada 2000-2006, în care investițiile totale cumulate au crescut de la 7,482 miliarde euro în 2002, la 9,661 miliarde euro în 2003, la 15,039 miliarde euro în 2004, ajungând la cifra de 20,134 miliarde euro în 2005 și apoi la 30,891 miliarde euro în 2006.

Investițiile care s-au realizat în România au fost orientate cu precădere spre sectorul de intermediari financiare și asigurări care a deținut în medie între 72-80%, în timp ce investițiile în întreprinderi nefinanciare s-au situat la nivelul de cca. 25%.

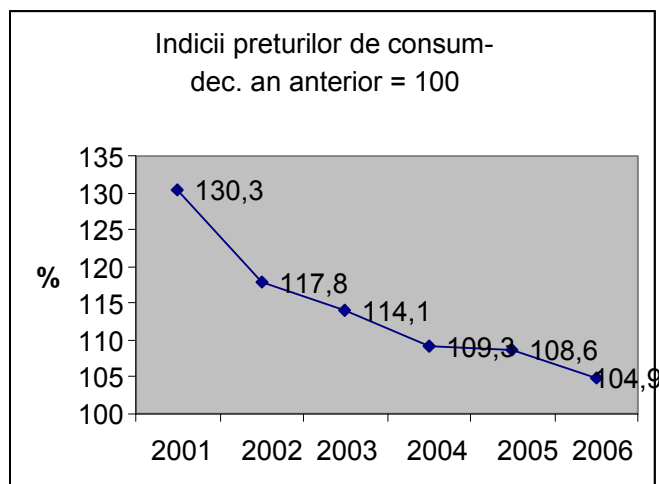
Afirmam că putem surprinde contextul macroeconomic al perioadei pe care ne-am propus s-o analizăm, urmărind obiectivele pe care guvernarea le-au avut în vedere. Pe lângă creșterea economică durabilă, al doilea obiectiv în jurul căruia guvernarea au trebuit să-și construiască programul economic a fost **reducerea inflației**. Cauzele persistenței fenomenului inflaționist autohton trebuie căutate și dincolo de șocurile care au zădărnicit eforturile autorităților. Nu trebuie însă omisă sursa monetară și așteptările inflaționiste în încercarea de a explica valorile ridicate ale inflației.

Printre factorii care au determinat evoluția inflației în România se numără liberalizarea graduală a prețurilor, deprecierea continuă a monedei naționale, renunțarea la subvențiile directe sau indirecte a unor produse, dobânzi acumulate la creditele curente etc.

După scurgerea primelor nouă luni ale anului 1990, în care cererea de consum a populației și majorarea veniturilor a fost satisfăcută din rezervele țării, demararea primei etape de liberalizare a prețurilor a tras semnalul de alarmă asupra inflației. În 1991 au avut loc a doua și a treia etapă a liberalizării, în urma căreia au mai rămas sub control 14 categorii de prețuri.

În 1992 prin reducerea unei noi tranșe de subvenții, prin deprecierea monedei naționale, prin majorarea dobânzii de refinanțare a BNR, prin impactul așteptărilor inflaționiste ale agenților economici asupra economisirii și consumului, rata lunară a inflației a fost de peste 10%. Creșterea prețurilor de consum a înregistrat cea mai înaltă cotă în următorul an, când inflația medie lunară a depășit 12%.

Promovarea politicilor fiscale și monetare de stabilizare macroeconomică în perioada 1994-1996 a reușit să stopeze inflația ridicată ce a caracterizat debutul tranziției în România.

Anul 2000 a însemnat pentru România debutul unei perioade în care procesul dezinflaționist poate fi caracterizat ca fiind constant și consistent. După trei ani în care acesta fusese perturbat de liberalizările de curs de schimb și de prețuri în 1997, în 1998 de criza bancară, în 1999 de cvasi- criza valutară, în 2000 inflația a avut nivelul cel mai scăzut din ultimii trei ani. Mai bună corelare a politicilor monetare, fiscale și salariale, potențată de atenuarea creșterii prețurilor produselor alimentare și aprecierea în termeni reali a leului față de dolarul american și față de euro, au făcut ca procesul de dezinflație ce a început în 2000 să continue și în perioada 2001-2002. În anul 2002, inflația măsurată ca rată medie lunară și anuală scade cu peste 50% față de anul 2000, ajungând la 1,4 % și respectiv 22,5%. De asemenea, nivelul ratei anuale a inflației (decembrie/decembrie) a coborât la 17,8%.

În anii 2003 și 2004, inflația a continuat să scadă, ultimul constituind al cincilea an consecutiv de dezinflație, și în plus a fost primul an după 1990 în care rata inflației a fost exprimată printr-o singură cifră, conferind credibilitate perspectivei de durată a convergenței nominale progresive față de țările membre ale UE. Rata inflației a fost în 2004 de 9,3 %, deasupra țintei de 9%, dar într-un interval compatibil cu exigențele regimului de țintire directă a inflației care va fi introdus în a doua jumătate a anului 2005.

În 2005 Banca Centrală a trebuit să facă față unor provocări precum trecerea la strategia de țintire directă a inflației, denominarea monedei naționale și implementarea sistemului electronic de plăți. Anterior Banca Națională a României a încercat să mențină un nivel general de echilibru al cursului de schimb real, orientat pe înlăturarea presiunilor asupra aprecierii reale. În septembrie 2005 datorită unei noi liberalizări a contului de capital, Banca Națională a trebuit să facă față unui val accelerator de influxuri.

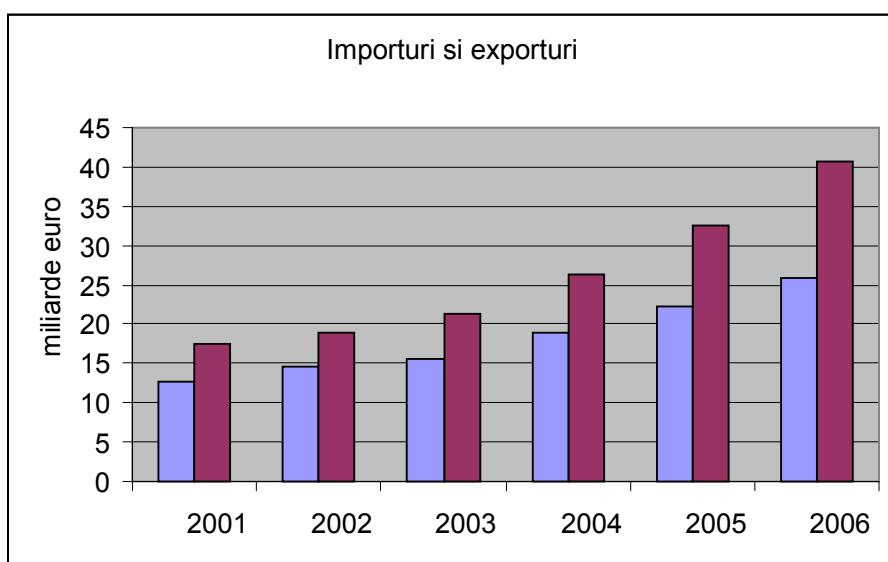
În contextul pregătirii României pentru aderarea la UE, Banca Națională și-a atins obiectivul de a continua procesul dezinflaționist, rata anuală a inflației fiind 4,87% (sub obiectivul de 5%) la sfârșitul anului 2006. De asemenea, în 2006 Banca Națională și Guvernul României, au elaborat primul Program Național de Convergență referitor la adoptarea monedei euro în 2014.

În cadrul unei economii libere, **importurile și exporturile** se dezvoltă în funcție de necesitățile economiei naționale.

Din motive diverse, importurile au crescut mai rapid decât exporturile. În baza informațiilor legate de structura importurilor, dintre care aproximativ 20% reprezintă importuri de bunuri de capital necesare armonizării industriei și celorlalte ramuri ale economiei naționale, se remarcă o primă concluzie pozitivă.

S-au importat însă și bunuri care au înlocuit producția de bunuri interne, specifice economiei românești și bunuri de larg consum fără semnificație deosebită.

Exporturile au fost în creștere de la o perioadă la alta, dar, în ultimii doi ani, ușor descurajate de aprecierea excesivă a monedei naționale, care a avut efecte negative asupra rezultatelor obținute de exportatori.

Datele evidențiază că exporturile în condiția FOB au crescut de la 11,27 miliarde euro în anul 2000, la 28,85 miliarde euro în 2006. În toți ceilalți ani cuprinși în acest interval creșterile sunt susținute de la o perioadă la alta.

Din punct de vedere al exporturilor, putem aprecia că în toate perioadele și datorită atât creșterii prețurilor pe piața externă, cât și a volumului de activități sau bunuri exportate, s-au înregistrat progrese.

Importurile au crescut însă într-un ritm mult mai înalt. Astfel, în anul 2001, importurile s-au cifrat la 14,2 miliarde euro, în 2002 la 17,4 miliarde euro, în 2003 la 21,2 miliarde euro, în 2004 la 26,4 miliarde euro, în 2005 la 32,57 miliarde euro, ajungând în 2006 la 40,75 miliarde euro.

Pe acest fond, soldul balanței de comerț exterior a înregistrat deficite care au fost de 2,96 miliarde euro în 2000, 4,66 miliarde euro în 2001, de 5,59 miliarde euro în 2003, de 7,35 miliarde euro în 2004, de 10,31 miliarde euro în 2005 și de 14,9 miliarde euro în 2006, adică 15,3% din PIB, cel mai înalt nivel înregistrat până în prezent.

Un element interesant îl reprezintă structura importurilor și exporturilor pe principalele bunuri sau grupe de mărfuri. Astfel, la importuri, mașinile și dispozitivele mecanice, aparatele electronice, aparatele de înregistrat și reprodus sunet și imagini, deci elemente de vârf ale industriei au reprezentat 22,6%, aspect pozitiv într-o oarecare măsură, ținând seama de potențialul economiei românești. De asemenea, mijloacele și materialele de transport au reprezentat în toate perioadele circa 15%, iar produsele metalurgice , 8,8%.

La exporturi, reținem că în întreaga perioadă un număr de șase grupe de produse au reprezentat ponderile majoritare. Astfel, articole de îmbrăcăminte, țesături, tricotate, materii textile au reprezentat 18,3% din total exporturi, dar volumul activității a fost mult mai mare, numai că această activitate s-a realizat în lohn. Spre sfârșitul perioadei, activitatea în lohn a devenit ușor nerentabilă, și, în acest context, ponderea acestei ramuri de activitate în totalul exporturilor a fost ușor redusă.

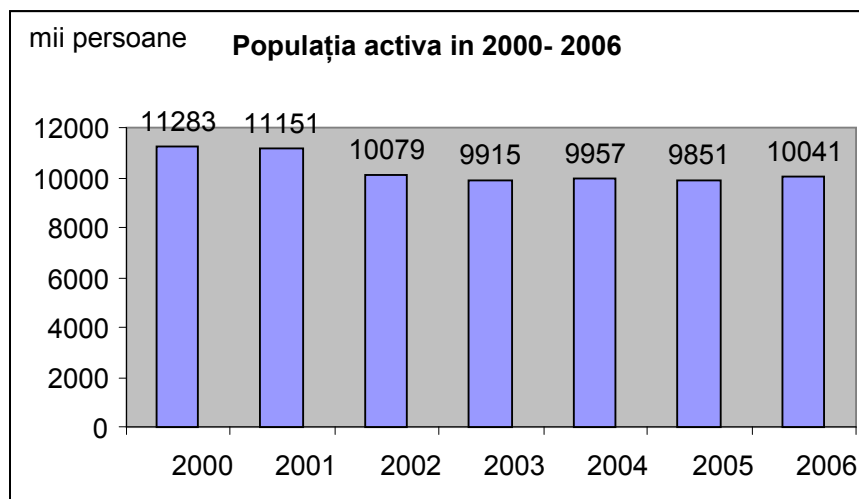
Un alt element esențial îl reprezintă ponderea principalelor grupe de mărfuri din Nomenclatorul combinat în totalul operațiunilor de export după prelucrare activă. Din totalul prelucrării active, de 47,9%, 35,5% erau articole de îmbrăcăminte confecționate din țesături tricotate, croșetate sau materii textile, 23,7% au fost mașini și dispozitive mecanice, aparate electrice de înregistrat și reprodus sunetul sau imaginea, care au fost utilizate pentru prelucrarea activă a produselor piețelor. Încălțăminte și articolele similare au reprezentat 11,4% din produsele exportate după prelucrare activă, mijloacele și materialele de transport 10,1 %, iar produsele metalurgice 5,2%.

Și din acest punct de vedere se poate aprecia starea oarecum negativă a activității din acest domeniu.

Populația totală a României a fost la 1 iulie 2000 de 22435,2 mii locuitori pentru ca la 1 ianuarie 2007 sa ajungă la de 21.565,1 mii persoane, din care 84% o reprezintă persoanele de 15 ani și peste. Valorile negative ale sporului natural, conjugate cu cele ale soldului migrației externe, au făcut ca populația țării sa se diminueze in perioada 2000- 2007 cu 870,2 mii persoane.

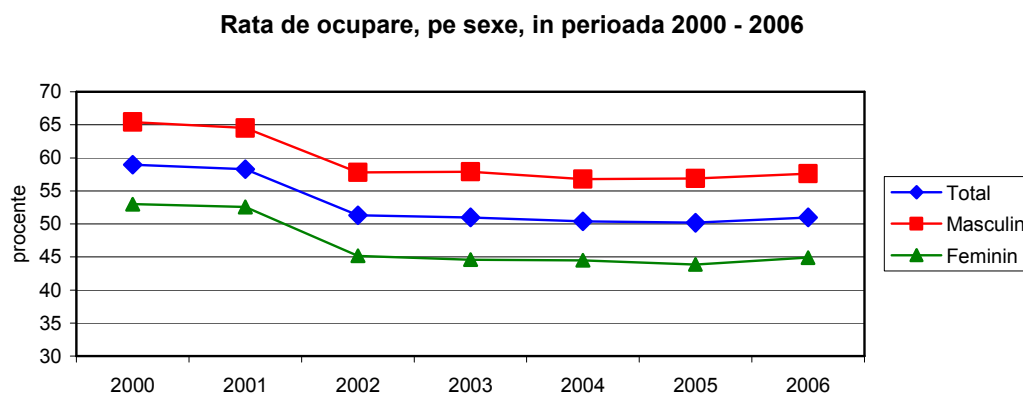
În timp ce în anul 2000, populația activa era de 11283 mii persoane, in anul 2006 populația activă înregistra 10041 mii persoane, din care 9313 mii erau cuprinse în categoria populației ocupate și 728 mii in cea a șomerilor (conform definiției Biroului Internațional al Muncii).

În perioada 2000-2006 cea mai mică valoare înregistrată a fost în anul 2005, când populația activă a României era de 9851 mii persoane. În anul 2006, se înregistrează o creștere față de anul anterior de 190 mii persoane.

Ponderea bărbaților în populația activă a fost în fiecare an preponderentă (peste 50%). Profilul persoanelor active, în anul 2006 a fost următorul: 55% erau bărbați, 55,7% aveau domiciliul în mediul urban, iar 57,3% aveau studii liceale și profesionale. Tinerii reprezentau 10,1% și mai mult de jumătate (53,8%) trăiau în mediul rural.

Evoluția populației ocupate în perioada analizată a urmat aceeași evoluție cu cea a populației active. În schimb rata de ocupare a scăzut de la 59,6% în anul 2000, la 51,3% în 2002, menținându-se la acest nivel până în anul 2006.

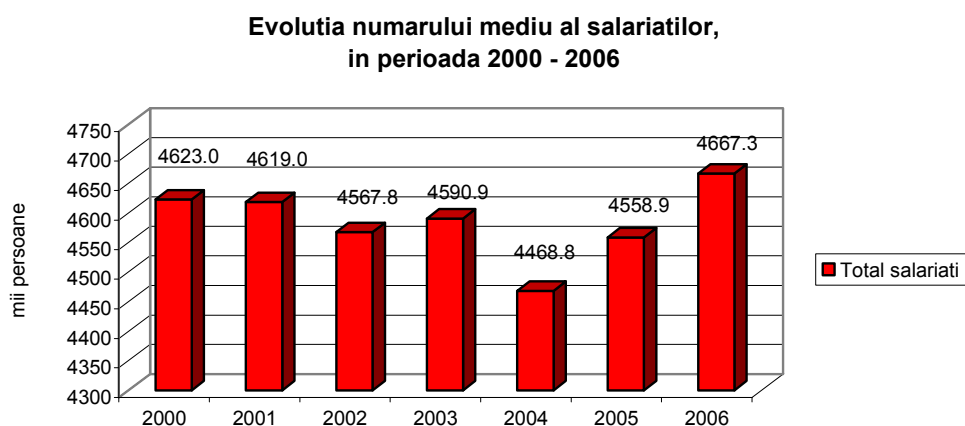

În ultimul an al perioadei analizate, rata de ocupare a populației de 15 ani și peste a fost de 51,0%, având valori mai ridicate pentru bărbați (57,6% față de 44,9% la femei) și pentru persoanele din mediul rural (52,6% față de 49,8% în urban). Rata de ocupare la tineri de 15-24 ani a fost de 24,5% și 41,7% la persoanele varstnice 55-64 ani.

Distribuția populației ocupate după statutul ocupațional arată ca ponderea salariaților s-a menținut ridicată în toată perioada 2000-2006. Astfel, în anul 2006 ponderea salariaților în totalul populației ocupate a fost de 66,2%. Lucrătorii pe cont propriu și lucrătorii familiali neremunerați reprezentau 32,1% din populația ocupată și locuiau în proporție de 89,3% în mediul rural.

În ramurile agricole lucrau 30,5% din persoanele ocupate. In activitățile neagricole persoanele ocupate se aflau in proportie de 30,6% in industria prelucratoare, 16,2% in comert, 8,6% in constructii si 7,8% in administratia publica si aparare.

Din cercetările statistice realizate în întreprinderi reiese faptul că anul 2006 a continuat procesul de de stabilizare relativă a economiei început în anul 2000, rezultatul fiind de creștere a numărului mediu al salariaților de la 4558,9 mii persoane în anul 2005, la 4667,3 mii persoane, depășind nivelul anului 2000 cu 44,2 mii persoane.

La începutul anilor 90, sectorul secundar deținea ponderea majoritară în cadrul economiei, sectorul terțiar reprezenta mai mult de o treime și cel primar acoperea circa 10%. Treptat s-a produs o migrare a salariaților din sectorul primar și secundar în zona serviciilor. Începând din anul 2000, ponderea salariaților din servicii a depășit-o pe cea a salariaților din industrie și construcții.

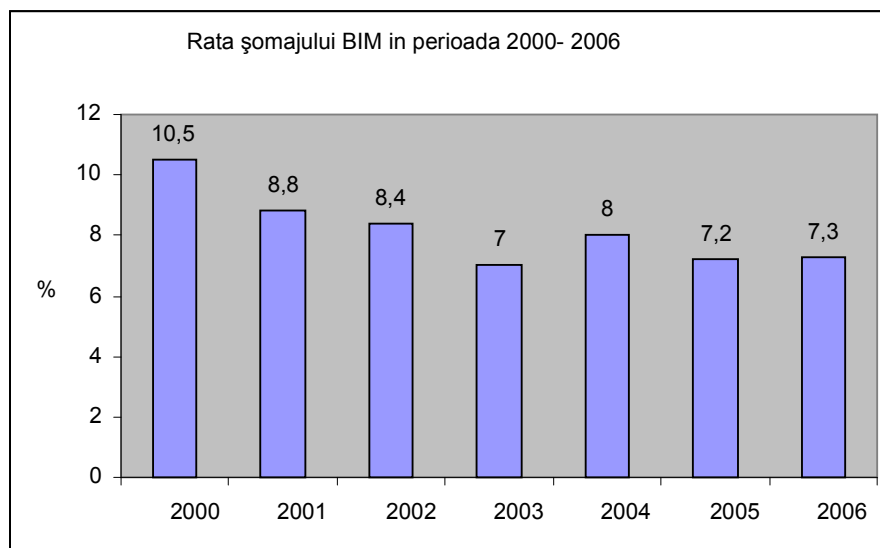
În anul 2006 ponderea salariaților care lucrau în sfera serviciilor a fost de 54,6% cu 2,1 puncte procentuale mai mult decât în anul precedent. În sectorul secundar lucrau 42,5% dintre salariați, iar în activitățile agricole (sector primar) doar 2,9%.

Profilul activităților economice influențează și distribuția salariaților pe sexe. Astfel, activitățile cu grad de feminizare pronunțat al forței de muncă salariate sunt cele din sănătate și asistență socială (78,3% din numărul total al salariaților din ramură), intermediari financiare (68,5%), învățământ (68,2%), hoteluri și restaurante (62,8%).

Raportul de dependență economică (numărul persoanelor inactive și în șomaj ce revin la 1000 persoane ocupate) a fost de 1.373‰, mai ridicat pentru persoanele de sex feminin(1.709‰ față de 1.110‰ pentru bărbați), precum și pentru cele din mediul urban (1.399‰ față de 1.343‰ în mediul rural).

În ceea ce privește **rata șomajului** aceasta a scăzut de la an la an în perioada 2000-2006, ajungând de la 10,5 % în 2000 la 7.3 % în 2006. Șomajul trebuie evaluat în contextul integrării în UE, ținând cont de problemele asociate acestui proces cum ar fi migrația forței de muncă. Trendul

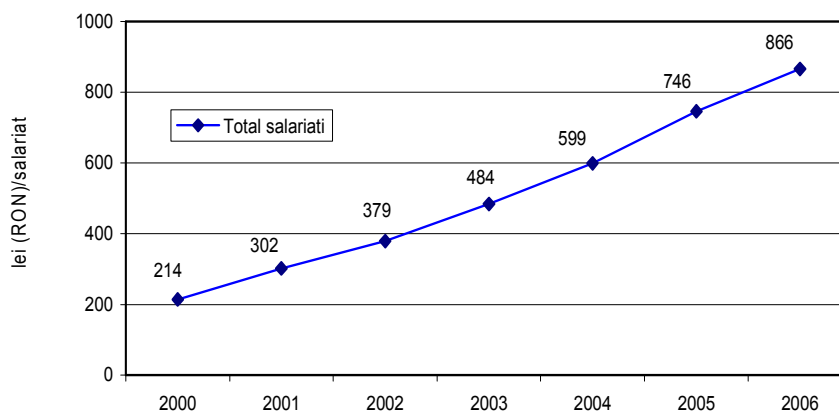
descendent al ratei șomajului reflectă îngustarea pieței muncii. Rata șomajului a atins maximum (11,8 %) în 1999.

Șomerii tineri dețineau in anul 2006 o pondere de 29,2% în totalul șomerilor BIM, majoritatea fiind persoane de sex masculin și cu domiciliul în mediul urban. Ponderea șomerilor tineri în totalul persoanelor tinere era de 6,4% nivelul acestui indicator fiind mai mare pentru persoanele de sex masculin și pentru cele din mediul urban.

Nivelul câștigului salarial mediu net și brut a cunoscut creșteri de la o perioada la alta, ușor afectate în perioada 2000-2001, când rata inflației a fost foarte mare față de ritmul de creștere a salariului și, oarecum, stabilizat în intervalul 2004-2005, când creșterile au fost apropiate de rata inflației, ceea ce a avut ca efect mentinerea unui nivel aproximativ constant al creșterilor salariale. În 2006 creșterile câștigului salarial au fost mult peste rata inflației lucru datorat în mare parte aplicării cotei unice de impozitare în anul 2005. Efectele acestei politici fiscale au început să apară începând cu anul 2006 urmând să se diminueze treptat după 2007, 2008.

Castigul salarial nominal mediu net lunar, in perioada 2000 - 2006

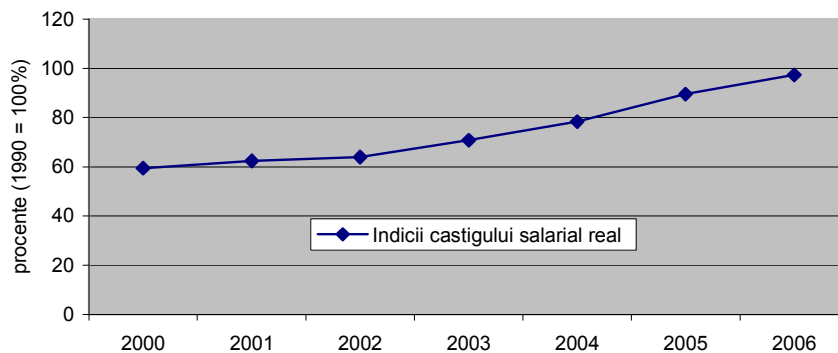
Câștigul salarial net a crescut în anul 2006 de 4 ori față de cel realizat în anul 2000. Comparativ cu același an, pe ramuri ale economiei naționale creșteri importante s-au înregistrat în administrație publică și învățământ (creștere de 5 ori mai mult în anul 2006 față de anul 2000). În industria prelucrătoare și în transport, depozitare și comunicații, câștigul salarial net a crescut cel mai puțin (de 3,7 ori față de 2000).

Diferențele salariale pe sexe, ce apar la nivelul diferitelor activități economice, sunt consecința influenței mai multor factori, precum nivelul de calificare al salariaților, poziția ierarhică la locul de muncă sau ocupația exercitată. Totuși aceste diferențe tind să scadă. Astfel, dacă în anul 2003, femeile au câștigat în medie cu 16% mai puțin decât bărbații, în anul 2006 procentul s-a redus la 13%.

Bărbaților le revin câștiguri medii lunare nete superioare femeilor în majoritatea activităților economice. În anul 2006, cele mai mari diferențe s-au regăsit în comerț (33,6%), în industria prelucrătoare (32,2%) și în intermediari financiare (26,4%).

Nivelul câștigului salarial real a înregistrat scăderi severe în anii de tranziție către economia de piață. Începând cu anul 2003, se observa un reviriment al valorii reale a câștigului salarial, nivelul atins în anul 2006 fiind cu 38,0 puncte procentuale mai mare decât în anul 2000.

**Indicii castigului salarial mediu lunar net real,
in perioada 2000 - 2006**

Concentrarea întreprinderilor din industrie, construcții, comerț și alte servicii, pe activități ale economiei naționale la nivel de diviziune caen, în anul 2006

Activitatea (diviziuni CAEN Rev. 1)	Număr întreprinderi	Număr mediu salariați	Cumulat în % din totalul cifrei de afaceri		Cumulat în % din totalul numărului de salariați	
			Primele 5	Primele 20	Primele 5	Primele 20
Extracția și prepararea cărbunelui	30	22091	97.7	99.7	98.9	99.9
Extracția hidrocarburilor și servicii anexe	92	65910	96.6	98.3	92.8	98.3
Extracția și prepararea minereurilor metalifere	22	7406	78.2	99.8	81.2	100.0
Alte activități extractive	590	12433	34.2	54.7	33.5	55.3
Alimentară și băuturi	10571	203770	10.2	21.7	6.1	13.6
Produse din tutun	17	2449	99.1	100.0	90.3	100.0
Produse textile	2440	70494	6.4	18.6	8.6	23.3
Articole de îmbrăcăminte	5743	255889	2.9	10.3	4.4	11.5
Pielărie și încălțăminte	2057	96506	7.2	19.8	7.3	18.8
Prelucrarea lemnului și a produselor din lemn (exclusiv mobilă)	7370	79289	11.3	19.5	5.8	13.7
Celuloză, hârtie și produse din hârtie	777	16139	20.4	52.4	25.1	48.8
Edituri, poligrafie și reproducerea pe suport a înregistrărilor	4555	36196	10.6	29.5	7.0	17.2
Prelucrarea țițeiului, cocsificarea cărbunelui și tratarea combustibililor nucleari	32	6921	97.5	99.7	87.1	99.6
Substanțe și produse chimice	1166	47883	33.3	56.0	29.0	51.9
Produse din cauciuc și mase plastice	2679	46629	23.2	36.3	15.3	29.6
Fabricarea materialelor de construcții și alte produse din minerale nemetalice	2825	59841	28.6	40.9	10.2	28.4
Metalurgie	436	60671	58.3	82.2	51.0	76.5
Construcții metalice și produse din metal	6306	101745	4.6	13.3	5.6	17.1
Mașini și echipamente (exclusiv echipamente electrice și optice)	1545	103078	8.8	37.5	14.6	36.1
Mijloace ale tehnicii de calcul și de birou	474	4188	64.6	76.3	45.1	61.9
Mașini și aparate electrice	871	83793	17.9	44.8	32.5	63.0
Echipamente, aparate de radio, televiziune și comunicații	245	9105	60.4	76.9	50.4	78.3
Aparatură și instrumente medicale, de precizie, optice și ceasornicărie	1155	15569	35.7	59.3	29.4	54.6

Mijloace de transport rutier	403	62411	62.8	77.6	41.9	68.3
Mijloace de transport neincluse la cele rutiere	653	60280	28.1	70.2	23.8	58.2
Mobilier și alte activități industriale neclasificate în altă parte	5263	104648	12.3	24.6	7.5	20.6
Recuperarea deșeurilor	1295	13141	13.6	41.7	10.0	26.6
Producția, transportul și distribuția de energie electrică și termică, gaze și apă caldă	292	95938	27.3	75.0	31.8	69.1
Captarea, tratarea și distribuția apei	215	35310	36.3	62.6	20.0	48.8
Construcții	36115	421579	5.9	9.8	7.9	12.2
Vânzarea, întreținerea și repararea autovehiculelor și a motocicletelor;						
comerț cu amănuntul al carburanților pentru autovehicule	15515	108165	22.5	30.8	6.7	11.2
Comerț cu ridicata (cu excepția autovehiculelor și motocicletelor)	56886	340332	8.5	12.4	5.8	9.4
Comerț cu amănuntul (cu excepția autovehiculelor și motocicletelor);						
repararea bunurilor personale și gospodărești	133545	471135	7.9	16.3	3.2	6.8
Hoteluri și restaurante	20579	117837	6.7	16.6	5.8	12.5
Transporturi terestre; transporturi prin conducte	24142	207139	19.8	27.5	27.4	36.1
Transporturi pe apă	186	3975	31.8	50.6	35.7	68.8
Transporturi aeriene	54	3520	93.4	98.6	90.5	98.4
Activități anexe și auxiliare de transport, activități ale agenților de voiaj	4228	73162	23.8	32.5	46.6	57.4
Poștă și telecomunicații	3466	86229	53.0	83.6	66.6	79.9
Tranzacții imobiliare	12208	41803	6.6	13.7	10.8	17.3
Închirierea mașinilor și echipamentelor fără operator și a bunurilor personale și gospodărești	1387	4140	10.2	37.8	14.2	28.9
Informatică și activități conexe	11843	47257	9.0	21.7	8.1	18.0
Cercetare-dezvoltare	575	22918	12.2	29.1	21.9	40.6
Alte activități de servicii prestate în principal întreprinderilor	57992	297271	1.7	3.7	4.8	11.1
Învățământ	1669	7914	6.6	25.4	7.6	16.6
Sănătate și asistență socială	8577	29769	9.8	20.1	5.6	12.3
Asanarea și îndepărtarea gunoaielor; salubritate și activități similare	455	26044	34.8	62.6	31.7	56.9
Activități recreative, culturale și sportive	5812	38476	31.6	53.9	27.8	42.9
Alte activități de servicii	6459	28476	3.6	8.7	8.0	16.3

